

WAKACJE KREDYTOWE - PREZES UOKiK SPRAWDZA BANKI

- Prezes UOKiK Tomasz Chróstny sprawdza zasady na jakich banki udzielają wakacji kredytowych.
- Aneksy związane z „wakacjami kredytowymi” nie mogą stanowić w okresie epidemii wykorzystania trudnej sytuacji i położenia kredytobiorców.

[Warszawa, 15 kwietnia 2020 r.] Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął postępowanie wyjaśniające, w którym sprawdza zasady oferowania wakacji kredytowych przez banki. - *Podstawą interwencji jest monitoring rynku oraz sygnały od kredytobiorców. Wiele osób w związku z epidemią koronawirusa jest w trudnej sytuacji finansowej i korzysta z odroczenia spłaty rat kredytowych - czyli tzw. wakacji kredytowych. Jest to oferta banków, z którą mogą się wiązać późniejsze problemy dla konsumentów. Otrzymane przez Urząd sygnały wskazują, że niektóre banki próbują wykorzystywać trudną sytuację, w jakiej znaleźli się klienci. Oczekuję większej wrażliwości ze strony sektora bankowego i natychmiastowej zmiany niektórych praktyk - mówi Tomasz Chróstny, prezes UOKiK. Urząd wezwał banki do przekazania dokumentów i informacji dotyczących oferowanych warunków wakacji kredytowych i na bieżąco analizuje otrzymywane odpowiedzi.*

Aneksy - treść i znaczenie

Odroczenie rat możliwe jest po podpisaniu przez konsumenta specjalnego aneksu. Wątpliwości prezesa UOKiK budzi zawieranie przez banki w aneksach postanowień, które w przyszłości mogą powodować trudności w dochodzeniu przez kredytobiorcę praw przed sądem (np. w sytuacji zamiaru żądania unieważnienia umowy kredytowej). Postanowienia sugerują bowiem, że konsument złożył oświadczenie o uznanie określonej kwoty zadłużenia. Takie oświadczenie nie ma związku z odroczeniem spłaty rat ze względu na trudności wywołane epidemią. Zdaniem prezesa UOKiK może ono naruszać dobre obyczaje, gdyż wymusza na słabszej stronie umowy złożenie oświadczenia nie mającego bezpośredniego związku z celem podpisania aneksu, którym jest odroczenie spłaty kredytu. W tym zakresie poważne wątpliwości budzi treść niektórych postanowień zawartych w aneksach stosowanych dotychczas przez Santander Bank Polska, co potwierdzają także skargi konsumentów otrzymywane przez Urząd. Każde potwierdzone naruszenie interesów

konsumentów w tej newralgicznej kwestii spotka się z odpowiednią reakcją ze strony prezesa UOKiK.

Do urzędu docierają również informacje o tym, że banki mogą interpretować samo podpisanie aneksu jako uznanie długu przez konsumenta. Podobne stanowisko wyraził w piśmie do Urzędu Santander Bank Polska. Konsekwencją tego mogłoby być w przyszłości wykorzystywanie zawarcia przez konsumenta aneksu do oceny przedawnienia roszczeń.

Zdaniem prezesa UOKiK jest to nieuprawniona interpretacja. Zamiarem obu stron jest bowiem odroczenie spłaty kredytu, a nie uznanie długu przez konsumenta czy pozbawienie się przez niego w przyszłości możliwości kwestionowania ważności umowy kredytowej.

- Nie zgadzam się z argumentacją, że podpisanie aneksu dotyczącego zawieszenia spłaty rat kredytu może być traktowane jako uznanie długu. Wykorzystanie aneksów jako sposobu wymuszenia na konsumencie uznania długu oceniam, szczególnie w obecnej sytuacji, jako niedopuszczalne. Tego typu działanie może podważać zaufanie konsumentów do całego sektora bankowego. Instytucje finansowe, w tym szczególnie trudnym czasie epidemii, powinny wykazać się troską o swoich klientów i oferować im realne wsparcie, a nie zabezpieczać swoje partykularne interesy i pomnażać zyski. Oczekuję, że banki dobrowolnie wycofają się z nieprawidłowych zapisów, a tym konsumentom, którzy zawarli już aneksy z takimi postanowieniami, prześlą oświadczenie, że analizowane klauzule są bezskuteczne. Wzywam również do zajęcia jednoznacznego stanowiska Związek Banków Polskich oraz poszczególne banki, że nie będą w przyszłości wykorzystywać aneksów dotyczących wakacji kredytowych zawieranych w czasie stanu epidemii na szkodę konsumentów, np. jako okoliczność związaną z przerwaniem biegu przedawnienia roszczeń banków czy uznaniem długów - dodaje Tomasz Chróstny, prezes UOKiK.

Koszty wakacji kredytowych - pobieranie odsetek od odsetek

Wakacje kredytowe polegają na zawieszeniu spłaty rat na pewien czas. Konsument może zawiesić spłatę całej raty, samego kapitału bądź wyłącznie odsetek. Z obserwacji Urzędu, jak również z otrzymanych sygnałów konsumentów wynika, że w niektórych bankach spłata zostaje odroczone w czasie, ale - w oparciu o zawarty aneks - odsetki należne za okres zawieszenia spłaty dodawane są do całkowitej kwoty kredytu i od tej sumy banki obliczają

kolejne odsetki. Ten sposób kapitalizacji rat odsetkowych wiąże się z dodatkową opłatą po stronie kredytobiorców.

- Takie działanie banków jest kolejną próbą wykorzystania i tak trudnej sytuacji konsumentów. Celem wakacji kredytowych jest wsparcie kredytobiorców mających przejściową trudność w regulowaniu płatności. Niestety, dwukrotne naliczenie odsetek może pogorszać ich sytuację ekonomiczną, zaś sam mechanizm kapitalizowania odsetek nie zawsze jest prawidłowo prezentowany konsumentowi - dodaje prezes UOKiK.

Informacja o skutkach finansowych zawarcia aneksu i możliwości odstąpienia od umowy

Ze skarg wpływających do urzędu wynika również, że konsumenci mogą nie być w wystarczający sposób informowani o warunkach finansowych, na jakich decydują się na odroczenie spłaty rat kredytów. Klient powinien mieć przed zawarciem aneksu pełną wiedzę w zakresie tego, jak wpłynie to na wysokość pozostałych do spłaty zobowiązań finansowych i ile faktycznie może „kosztować” go skorzystanie z wakacji kredytowych oferowanych przez banki w czasie epidemii. Służyć temu może przekazanie nowego harmonogramu spłaty.

Konsumenci powinni zostać również poinformowani o prawie do odstąpienia od aneksu w terminie 14 dni i kontynuowania umowy na dotychczasowych warunkach, w sytuacji w której konsument np. dojdzie do wniosku, że skorzystanie z wakacji kredytowych mu się nie opłaca lub też nie pogorszyła się jego tak sytuacja finansowa, jak pierwotnie przypuszczał. Ważne jest również to, aby banki nie wymagały przy tej okoliczności osobistej wizyty w placówce celem rezygnacji z aneksu, jeżeli nie była ona wymagana przy jego zawarciu.

Prezes UOKiK sprawdzi czy banki rzetelnie informują konsumentów o skutkach zawarcia aneksu i nie utrudniają możliwości odstąpienia od niego.

Konsumencie, zanim zdecydujesz się odroczyć spłatę rat:

1. Przeczytaj dokładnie aneks - masz prawo zapoznać się z jego treścią przed akceptacją.
2. Zapoznaj się z harmonogramem spłaty kredytu i wysokością rat przewidzianych po ustaniu wakacji kredytowych.
3. Przemyśl czy to rozwiązanie jest dla ciebie korzystne.

4. Masz 14 dni na odstąpienie od zawartego aneksu dotyczące umowy kredytowej. Nie musisz robić tego osobiście w placówce. Napisz oświadczenie o odstąpieniu od umowy i wyślij je do banku.
5. W przypadku wątpliwości lub podejrzenia naruszenia praw konsumentów można kontaktować się z Infolinią Konsumentką pod numerem 801 440 220 oraz 22 290 89 16 lub napisać e-mail na adres porady@dlakonsumentow.pl. Telefoniczna i e-mailowa pomoc prawna finansowana jest ze środków UOKiK. O działaniach banków można zawiadomić również Urząd, wysyłając zgłoszenie na monitoring@uokik.gov.pl.

